

Osnovna šola Gustava Šiliha Laporje
Laporje 31 · 2318 Laporje
Telefon: 02 829 58 50
www.os-laporje.si · group1.osmbgs@guest.arnes.si

DOBER DAN, GOSPA UČITELJICA!

Sociologija

Raziskovalna naloga

Avtorici: Zoya Cvahte in Brina Mišič, 6. a

Mentorica: Gloria Kolar, *mag. prof. razrednega pouka*

Laporje, 2025

ZAHVALA

Zahvaljujeva se mentorici, učiteljici Gloriji Kolar, ki naju je skozi pisanje celotne raziskovalne naloge podpirala, spodbujala, nama dajala napotke in nama stala ob strani. Zahvaljujeva se učiteljici Sanji Šikovec za lektoriranje naloge in najinim staršem, ki so nama bili pripravljeni pomagati v primeru dilem. Prav tako se zahvaljujeva učiteljicama Andreji Perkovič in Marjetki Čas ter učencem Osnovne šole Gustava Šiliha Laporje, ki so nama s svojim sodelovanjem omogočili izvedbo raziskave.

Kazalo vsebine

1	UVOD.....	7
2	TEORETIČNI DEL.....	8
2.1	Vrednote in odgovornost	8
2.2	Šolska kultura in klima.....	8
2.3	Bonton.....	9
2.3.1	Zakaj je bonton pomemben?.....	9
2.3.2	Kdo postavlja pravila bontona?	9
2.3.3	Bonton v šoli	9
2.3.4	Bonton pozdravljanja	10
2.3.5	Pozdravljanje v šoli.....	10
2.3.6	Pravilno pozdravljanje in nagovarjanje	10
2.3.7	Oblike pozdravljanja.....	11
3	RAZISKOVALNI DEL.....	12
3.1	Opredelitev raziskovalnega problema	12
3.1.1	Raziskovalna vprašanja.....	12
3.1.2	Hipoteze	12
3.1.3	Raziskovalni metodi	12
3.1.4	Postopek zbiranja podatkov	13
3.1.5	Postopek obdelave podatkov	13
4	REZULTATI IN RAZPRAVA.....	14
4.1	Prvo opazovanje učiteljic.....	14
4.1.1	Učiteljica 1 (predmetna učiteljica)	14
4.1.2	Učiteljica 2 (razredna učiteljica).....	15
4.2	Analiza rezultatov anketnega vprašalnika	16
4.2.1	1. vprašanje: Učitelja pozdravim:	16
4.2.2	2. vprašanje: Učitelja pozdravim, ker	17
4.2.3	3. vprašanje: Učitelja ne pozdravim, ker	18
4.2.4	4. vprašanje: Ali je pozdravljanje pomembno?	19
4.2.5	Predlogi učencev za izboljšanje doslednosti pozdravljanja na šoli	20
4.3	Drugo opazovanje učiteljic	21
4.3.1	Učiteljica 1 (predmetna učiteljica)	21
4.3.2	Učiteljica 2 (razredna učiteljica).....	22
4.3.3	Analiza rezultatov glede na razlike v spolu.....	22
4.4	Razprava	23

5	ZAKLJUČEK	25
6	VIRI IN LITERATURA.....	26
7	PRILOGE.....	27

Kazalo slik

Slika 1: Grafični prikaz udeležениh učencev po razredih.	13
Slika 2: Analiza rezultatov prvega opazovanja predmetne učiteljice.....	14
Slika 3: Analiza rezultatov prvega opazovanja razredne učiteljice.	15
Slika 4: Analiza odgovorov na prvo vprašanje.	16
Slika 5: Analiza odgovorov na drugo vprašanje.	17
Slika 6: Analiza odgovorov na tretje vprašanje.....	18
Slika 7: Analiza odgovorov na četrto vprašanje.....	19
Slika 8: Analiza predlogov učencev za izboljšanje doslednosti pozdravljanja.	20
Slika 9: Analiza rezultatov drugega opazovanja predmetne učiteljice.	21
Slika 10: Analiza rezultatov drugega opazovanja predmetne učiteljice.....	22

POVZETEK

V raziskovalni nalogi preverjamo doslednost pozdravljanja učiteljev med učenci Osnovne šole Gustava Šiliha Laporje in preučujemo razlike v pogostosti pozdravljanja glede na starost ter spol. Ugotoviti smo želeli, kako pogosto učenci pozdravljajo učitelje, kakšen pomen pripisujejo pozdravljanju in kaj bi po njihovem mnenju spodbudilo večjo doslednost tega vedenja.

Raziskava je temeljila na metodi opazovanja in anketiranja. Za pomoč smo prosili dve učiteljici, ki ju učenci dobro poznajo, da sta v jutranjih urah beležili pogostost pozdravljanja učencev. Hkrati smo s pomočjo anketnega vprašalnika pridobili mnenja učencev o pomenu pozdravljanja in njihove predloge za izboljšanje šolske kulture.

Rezultati prvega opazovanja so pokazali, da manj kot polovica učencev dosledno pozdravlja predmetno učiteljico (42,7 %), medtem ko je bila pri razredni učiteljici ta številka nekoliko višja (59,5 %). Podrobnejša analiza rezultatov je razkrila razlike glede na starost in spol. Ugotovili smo, da starejši učenci in dekleta učitelje pogosteje pozdravljajo.

Na podlagi podatkov, pridobljenih s pomočjo anketnega vprašalnika, smo ugotovili, da učenci pozdravljanju pripisujejo velik pomen ter ga povezujejo s spoštovanjem in vljudnostjo. Med najpogostejšimi razlogi za manj dosledno pozdravljanje so navedli zamišljenost ali slab dan.

Učenci so predlagali različne ukrepe in dejavnosti, ki bi lahko izboljšali doslednost pozdravljanja, kot so vizualni opomniki, pogovor na razrednih urah, nagrade in zgled učiteljev. Predlagane ukrepe smo vključili v šolski vsakdan in po dveh mesecih ponovili opazovanje.

Ugotovili smo, da se je doslednost pozdravljanja povečala pri obeh učiteljicah. Predmetno učiteljico je pozdravilo 82,1 % učencev, razredno učiteljico pa 60,6 %. S tem smo potrdili, da lahko z vključevanjem predlaganih dejavnosti v šolsko okolje izboljšamo kulturo pozdravljanja.

Raziskava potrjuje pomen pozdrava in odpira možnosti za nadaljnje izboljšave šolske kulture ter medosebnih odnosov.

Ključne besede: bonton, pozdravljanje, pravila lepega vedenja, šolska kultura, pozdravljanje

ABSTRACT

This research paper examines the consistency of students greeting teachers at Gustava Šiliha Laporje primary school and explores differences in greeting frequency based on age and gender. The research aimed to determine how often students greet teachers, how important they consider greeting to be, and what they believe would encourage greater consistency in this behaviour.

The study employed both observation and questionnaire-based data collection. Two teachers, who were well known to the students, recorded the frequency of morning greetings. Simultaneously, a questionnaire was used to gather students' opinions on the significance of greeting and their suggestions for improving school culture.

The initial observations revealed that fewer than half of the students consistently greeted the subject teacher (42.7%), while the percentage was slightly higher for the class teacher (59.5%). A more detailed analysis showed differences based on age and gender, indicating that older students and female students are more likely to greet teachers.

Based on the questionnaire data, students expressed that they place great importance on greeting, associating it with respect and politeness. The most commonly cited reasons for inconsistent greetings were being preoccupied or having a bad day.

Students proposed various measures to improve greeting consistency, including visual reminders, class discussions, incentives, and role modelling by teachers. These measures were implemented in the school environment, and observations were repeated after two months.

After the intervention, 82.1% of students greeted the subject teacher, while 60.6% greeted the class teacher. These findings confirm that integrating such activities into the school environment can enhance the culture of greeting.

This study highlights the significance of greeting in fostering a positive school culture and suggests avenues for further improvements in interpersonal relationships.

Keywords: school culture, etiquette, greeting, respect, rules of proper behaviour

1 UVOD

Pozdravljanje je pomemben del medosebne komunikacije. Premalo se zavedamo, da lahko s preprostim pozdravom nekemu polepšamo dan. S pozdravi izkažemo spoštovanje, vljudnost, pozornost in dobrodošlico. Da je pozdravljanje res pomembno, dokazuje tudi svetovni dan pozdravljanja, ki ga obeležujemo 21. novembra. Na ta dan naj bi pozdravili vsaj deset ljudi in tako prispevali k boljšim odnosom ter boljšemu počutju.

Na šolah pozdrav med učenci in učitelji predstavlja pomemben element vsakodnevne komunikacije, ki lahko vpliva na šolsko vzdušje. Simona Lečnik Očko, strokovnjakinja za bonton, je v intervjuju za RTV Slovenija (2020) povedala, da opaža upad poznavanja pravil bontona v šolah, zato smo se odločili, da bomo v naši raziskovalni nalogi raziskali, kako dosledni so v pozdravljanju učenci Osnovne šole Gustava Šiliha Laporje. Pri bolj poglobljeni analizi smo ugotavljali, ali obstajajo razlike glede na starost in spol učencev. Za dodatno izboljšanje šolskega vzdušja smo želeli izvedeti, kakšen pomen pozdravljanju pripisujejo učenci ter s pomočjo njihovih predlogov povečati pogostost pozdravljanja na šoli.

V našo raziskavo smo vključili dve učiteljici (razredno in predmetno učiteljico) in učence od 1. do 9. razreda. Učiteljici sta doslednost pozdravljanja učencev preverjali s pomočjo opazovalnega lista, pri čemer sta šteli pozdrave učencev razredne in predmetne stopnje ter pri tem upoštevali tudi spol. Nato smo s pomočjo anketnih vprašalnikov pridobili še odgovore in predloge učencev. Pridobljene predloge smo skušali v čim večji meri upoštevati in uresničiti, po nekaj tednih pa sta učiteljici opazovanje ponovili. Na ta način smo preverili, ali nam je uspelo izboljšati doslednost pozdravljanja na šoli.

Z raziskavo želimo prispevati k boljši šolski klimi in spodbuditi učence k razvijanju spoštljivih vedenjskih vzorcev. Upamo, da bo pozdravljanje v prihodnje postalo še bolj ustaljena praksa in da bodo učenci prepoznali pomen le-tega pri gradnji dobrih odnosov v šoli in širše.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 Vrednote in odgovornost

Vrednote so življenjska vodila in prepričanja posameznika. Ljudje imamo različne vrednote. Vsak posameznik pod vplivom okolja, v katerem živi, razvije svoj sistem vrednot, ki se lahko kasneje spreminja. V otroštvu ima na oblikovanje naših vrednot večji vpliv družina, z odraščanjem pa vse bolj sprejemamo vplive širše družbe – vrstnikov, šole, medijev in podobno.

V skladu z vrednotami ravnamo, kadar delujemo tako, kot menimo, da je prav in dobro. Naše vrednote se odražajo v odločitvah, ki jih sprejemamo.

Nekatere pglavitne vrednote so:

- znanje,
- ustvarjalnost,
- pravica,
- spoštovanje in strpnost,
- varnost,
- samostojnost,
- dobri medosebni odnosi,
- zdravje in
- odgovornost (Ganna Mahmoud, Tawitian in Zupančič, 2014).

Odgovornost je ena najpomembnejših lastnosti, ki jih lahko otrok razvije v času odraščanja. Vključuje različne vidike: odgovornosti do sebe, bližnjih, skupnosti, okolja in sveta. Odgovornost otrokom ni prirojena, prav tako je ni mogoče pridobiti zgolj s prebiranjem knjig. Otroci odgovornost za svoje vedenje razvijajo z opazovanjem odraslih (Musek Lešnik, 2020).

Spodbujanje vrednot in odgovornosti pomaga pri osebostnem razvoju učencev, pripravi na odgovorno državljanstvo in ustvarjanju pozitivnih družbenih sprememb. Vrednote imajo ključno vlogo pri oblikovanju pozitivnega učnega okolja (OŠ Gustava Šiliha Laporje, 2017).

2.2 Šolska kultura in klima

Šolska kultura in klima sta dva pomembna dejavnika kakovosti šole. Razumemo ju lahko kot sklop nenapisanih pravil in pričakovanj, ki določajo delovanje šole, povezujejo šolsko skupnost in oblikujejo šolsko identiteto. Gre torej za značilnosti, ki se nanašajo na medosebne odnose, občutek varnosti, možnost sodelovanja učencev, staršev in zaposlenih ter njihova pričakovanja, po katerih se šole med seboj razlikujejo in vplivajo na vedenje ter počutje posameznikov v šoli.

Šolska kultura je razvidna že na šolskih stenah, v seznamu šolskih in obšolskih dejavnosti ter v seznamu literature, ki je na voljo v knjižnici.

Šolska klima je lahko pozitivna ali negativna. Pozitivno šolsko klimo povezujemo z različnimi pridevniki: spodbudno, dobro, zdravo, odprto, ugodno, podporno. Raziskave kažejo, da so v takšni klimi učenci bolj motivirani za doseganje visokih rezultatov.

Če povzamemo, šolska klima pove, kako se učenec počuti, ko vstopa v šolske prostore – je pozdravljen, dobrodošel, podprt (Kranjc, 2019)?

2.3 Bonton

Bonton so pravila lepega vedenja. Pogosto ga poimenujemo tudi z domačo besedo »olika«. Ne zajema le pravil lepega vedenja, temveč tudi vodila spodobnega in spoštljivega obnašanja (Dvojezična srednja šola Lendava, 2024).

Kdor pozna bonton, se vede v skladu s pravili lepega vedenja in olike. Ta pa se lahko od kulture do kulture razlikuje. Nekoč je bilo olikano jesti z rokami in pri obrokih veselo mlaskati, danes pa se od nas pričakuje, da jemo s priborom in smo med obedovanjem čim bolj mirni. Mnoga pravila in oblike lepega vedenja, po katerih so se ravnale še naše prababice in naši pradedki, so zdaj že povsem iz mode – na primer priklanjanje v pozdrav ali poljub na roko (Küntzel, 2012).

Če povzamemo: bonton, olike ali neoporečno vedenje – vedno mislimo enako (Dvojezična srednja šola Lendava, 2024).

2.3.1 Zakaj je bonton pomemben?

Mnenje drugih o nas je odvisno od našega spoštljivega, prijaznega in olikanega obnašanja. Če smo olikani, nas bodo imeli drugi za zrele in odgovorne ljudi, takšen pa bo tudi njihov odnos do nas. Naša olike torej veliko pove o nas samih (Dvojezična srednja šola Lendava, 2024).

2.3.2 Kdo postavlja pravila bontona?

V preteklosti so o pravilih bontona odločali vladajoči, plemstvo in cerkev. Pripadniki družbenih razredov so se morali držati določenih predpisov o oblačenju in načinih vedenja, sicer so bili kaznovani. Številna pravila iz preteklosti so se ohranila do danes. Druga, ki se ne ujemajo več s sodobnim časom in delujejo staromodno, so se spremenila ali povsem opustila. Pravila vedenja so torej nekaj živega in se nenehno spreminjajo. V zadnjih petdesetih letih so se zelo sprostila. Danes veljata za temeljni vodili uvidevnost do drugih in zdrav razum. Pomembno je predvsem, da se drug ob drugem dobro počutimo (Küntzel, 2012).

2.3.3 Bonton v šoli

Simona Lečnik Očko, strokovnjakinja za bonton, je v intervjuju za RTV Slovenija (2020) povedala, da se bonton začne že v domačem okolju. Učenje osnov bontona je bilo nekoč domena staršev, ki so s svojim zgledom znanje o pravilih lepega vedenja prenašali na svoje otroke. Žal je tega čedalje manj, saj nekateri starši menijo, da so druge veščine in znanja pomembnejša, ali pa bontona niti sami ne poznajo in učenje prepuščajo vrtcem ter šolam. Strokovnjakinja je poudarila, da bi morali učitelji nadgrajevati obstoječe znanje, ki so ga otroci pridobili v sklopu družinske vzgoje. Vsi odrasli pa se morajo zavedati, da so otrokom vzorniki, saj ti posnemajo njihovo vedenje.

Šole imajo svoja šolska pravila – dokument, ki navadno visi na steni ali pa je dostopen na šolskih spletnih straneh, vendar učitelji ugotavljajo, da zgolj dokument ni dovolj in da otrokom primanjkuje občutek odgovornosti za njihova dejanja. Učenci se vse manj zavedajo razlike med primernim in neprimernim vedenjem.

Osnovna šola Gustava Šiliha Laporje (2017) v svojem vzgojnem načrtu kot temeljne vrednote navaja medsebojno spoštovanje, odgovornost in upoštevanje pravil lepega vedenja. V okviru vzgojnih dejavnosti si med drugim prizadeva za ustvarjanje spodbudne šolske klime ter navajanje učencev na sprejemanje odgovornosti in posledic lastnega vedenja.

Šolska pravila so podrobneje opredeljena v Pravilih šolskega reda. Ta določajo dolžnosti in odgovornosti učencev, staršev in zaposlenih na šoli, pravila obnašanja in ravnanja ter druge vidike šolskega življenja. Ena izmed ključnih dolžnosti učenca je, da se vede spoštljivo in v skladu z bantom (OŠ Gustava Šiliha Laporje, 2019).

Lečnik Očko je izpostavila po njenem mnenju nekaj najpomembnejših pravil šolskega bontona – pozdravljanje, poslušanje v pogovoru, rabo vikanja in tikanja ter bonton v jedilnici (RTV Slovenija, 2024).

2.3.4 Bonton pozdravljanja

Bonton pozdravljanja vključuje pravila in običaje, ki določajo način, kako se ljudje med seboj pozdravljajo. Pravilno pozdravljanje je pomemben del vsakodnevnega življenja in družbenih interakcij, saj ustvarja prijetno vzdušje in prispeva k medsebojnemu spoštovanju. Pozdravljanje in odzdravljanje je človekova dolžnost, saj s tem izražamo spoštovanje, naklonjenost, vljudnost in olikanost (Dvojezična srednja šola Lendava, 2024).

2.3.5 Pozdravljanje v šoli

Pozdravljanje je temelj bontona. Strokovnjakinja Simona Lečnik Očko je v intervjuju za RTV Slovenija (2020) povedala, da je pozdravljanja na šolah vse manj. Opaža, da otrokom primanjkuje vzora odraslih, zlasti staršev, ki bi to vedenje prenašali na otroke. Prav tako bi morali učitelji svoje učence pozdravljati in jim odzdravljati.

V šoli moramo pozdravljati sošolce in sošolke, učiteljice in učitelje ter druge zaposlene v šoli (kuharice, snažilke, hišnika in tajnico) (Kern, b. d.).

Pozdravljanje drugih je odvisno od osebe, s katero imamo opravka. Kadar srečamo prijatelje ali druge sovrstnike, je povsem dovolj neuraden pozdrav (na primer »Živijo.«). Tudi rokovanje ni potrebno. S prijatelji se vedemo, kot se nam zdi primerno. Drugače pa je, kadar srečamo sosedo ali učitelja – v tem primeru se pričakuje bolj uraden nagovor, ki je odvisen od časa v dnevu (na primer »Dobro jutro.«, »Dober dan.«, »Dober večer.«). Še bolje je, če pozdravnim besedam dodamo ime osebe, s katero govorimo (npr. »Dober dan, gospa Novak.«) (Küntzel, 2012).

Pozdrav na začetku šolskega dne lahko določi učitelj ali pa obliko pozdrava določi skupaj z učenci. Primerni pozdravi ob prihodu v šolo so »Dobro jutro.« ali »Dober dan.«, ob odhodu domov pa »Nasvidenje.«, ne glede na to da osebo tisti dan srečamo prvič ob odhodu. Kadar potrebujemo tajnico, hišnika, snažilke ali ravnatelja, jih najprej glasno pozdravimo in šele nato izrazimo svojo željo. Vrstniki imajo med sabo svoje pozdrave, ki pa morajo biti prijazni in ne žaljivi (Kern, b. d.).

Kadar nismo prepričani, kateri pozdrav je primeren, si lahko pomagamo s preprostim pravilom: osebe, ki jih vikamo, pozdravimo z bolj uradnim nagovorom, tiste, ki jih tikamo, pa nam ne bodo zamerile, če jih pozdravimo neuradno in jim rečemo »Živijo.«

Mlajša oseba načeloma pozdravi prva. Če učenec sreča učitelja, je on tisti, ki mora prvi pozdraviti. Prav tako prvi pozdravi tisti, ki vstopi v prostor. Ob vstopu v šolo ali razred, kjer so že zbrani sošolci ali učitelj, torej prvi pozdravi tisti, ki vstopi. Če se posameznik pridruži skupini, je on tisti, ki pozdravi druge.

Ob vstopu v prostor vedno pozdravi tisti, ki vstopi. Če učenec vstopi v razred, v katerem so že zbrani sošolci in učitelj, je učenec tisti, ki vse pozdravi z »Živijo.«. Če se posameznik pridruži skupini, je on tisti, ki pozdravi druge (Küntzel, 2012).

2.3.6 Pravilno pozdravljanje in nagovarjanje

Pozdravljanje je v marsičem podobno predstavljanju. Najpreprostejši je bežen pozdrav na cesti, pri katerem prvi pozdravi tisti, ki znanca najprej opazi. Pozdravljanje je odvisno od krajevnih navad in časa v dnevu (na primer »Dobro jutro.«, »Dober dan.«, »Dober večer.«). Paziti moramo pri bolj specifičnih pozdravih, kot so »Živijo.«, »Srečno.« in »Zdravo.«. Pozorni moramo biti na kontekst in ustreznost pozdrava (Schneider-Flaig, 2011).

Osebo, ki jo pozdravimo, pogledamo v oči in se ji ob tem nasmehnemo. Prijazno voščilo namreč nima pravega pomena, če ga izgovarjamo s čemernim ali jeznim izrazom na obrazu (Kern, b. d.).

Schneider-Flaig (2011) navaja tri osnovna pravila pozdravljanja, zapisana v nadaljevanju.

1. Podrejeni pozdravi nadrejenega.
2. Mlajši pozdravi starejšega.
3. Moški pozdravi žensko.

V nekaterih primerih lahko položaj določene osebe prevlada nad starostjo, spolom ali poklicno izobrazbo. Na primer: če promoviran in habilitiran akademik, ki ima tudi častni doktorski naziv in je hkrati še poslanec, sreča premierja, prvi pozdravi poslanec – ne glede na to ali ima premier enako izobrazbo ali ne (Schneider-Flaig, 2011).

2.3.7 Oblike pozdravljanja

Poznamo torej **uradne** in **neuradne** pozdrave, prav tako ločimo **pisne** in **ustne** pozdrave.

Uradni in neuradni pozdravi

Uradno se pozdravljamo z neznanci, z nadrejenimi na delovnem mestu, s starejšimi, poslovnimi partnerji in tako dalje. Najpogostejši uradni pozdravi so: »Dobro jutro.«, »Dober dan.«, »Dober večer.« in »Pozdravljeni.«.

Neuradno se pozdravljamo s sorodniki, prijatelji, z znanci, s sosedi, sošolci in tako naprej. Neuradni pozdravi so bolj sproščeni, na primer: »Živijo.«, »Zdravo.«, »Čao.«, »Oj.«, »Ojla.«, »Ahoj.«.

Pisni in ustni pozdravi

Pisni pozdravi se uporabljajo tako v uradnih kot neuradnih besedilih, na primer v pismih, opravičilih, vabilih in prošnjah. Primeri pozdravov v pisnih besedilih so: »Lepo vas pozdravljam.«, »S spoštovanjem.«, »Lep pozdrav.« Primeri neuradnih pozdravov v besedilu pa so: »Živijo.«, »Čao.«, »Se vidiva.«, »Se slišiva.«, »Lepo se imej.«

Z ustnim pozdravom se začne vsako srečanje in je osnova bontona. Ljudje se pozdravljamo v različnih vsakodnevnih situacijah, na primer v trgovini, knjižnici, na delovnem mestu, v dvigalu in tako dalje. Ustni pozdrav je sestavljen iz pozdrava in odzdrava. Odzdravimo s podobnim odzdravom. Pozdravljanje in ozdravljanje je človekova dolžnost – kdor ne odzdravi, pokaže svojo neolikanost (Pozdravljanje, b. d.).

3 RAZISKOVALNI DEL

3.1 Opredelitev raziskovalnega problema

Namen raziskovalne naloge je preveriti doslednost pozdravljanja na osnovni šoli Gustava Šiliha Laporje ter analizirati razlike glede na starost in spol učencev. Hkrati želimo identificirati vzroke za pomanjkljivo pozdravljanje in s pomočjo predlogov učencev ozavestiti pomen pozdravljanja ter izboljšati doslednost pozdravljanja na šoli.

3.1.1 Raziskovalna vprašanja

Na podlagi zapisanih teoretičnih spoznanj in dosedanjih ugotovitev raziskav nas je zanimalo:

R1: Ali učenci Osnovne šole Gustava Laporje dosledno pozdravljajo učitelje?

R2: Ali obstajajo pomembne razlike v pogostosti pozdravljanja glede na starost učencev?

R3: Ali obstajajo pomembne razlike v pogostosti pozdravljanja glede na spol učencev?

R4: Ali lahko z vključevanjem predlaganih dejavnosti učencev v šolskem vsakdanu povečamo doslednost pozdravljanja na šoli?

3.1.2 Hipoteze

H1: Več kot polovica učencev Osnovne šole Gustava Šiliha Laporje dosledno pozdravlja učitelje.

H2: Učenci predmetne stopnje bodo učitelje pozdravljali pogosteje kot učenci razredne stopnje.

H3: Dekleta bodo učitelje pozdravljala pogosteje od fantov.

H4: Z vključevanjem predlaganih dejavnosti bomo povečali doslednost vsakodnevnega pozdravljanja na šoli.

3.1.3 Raziskovalni metodi

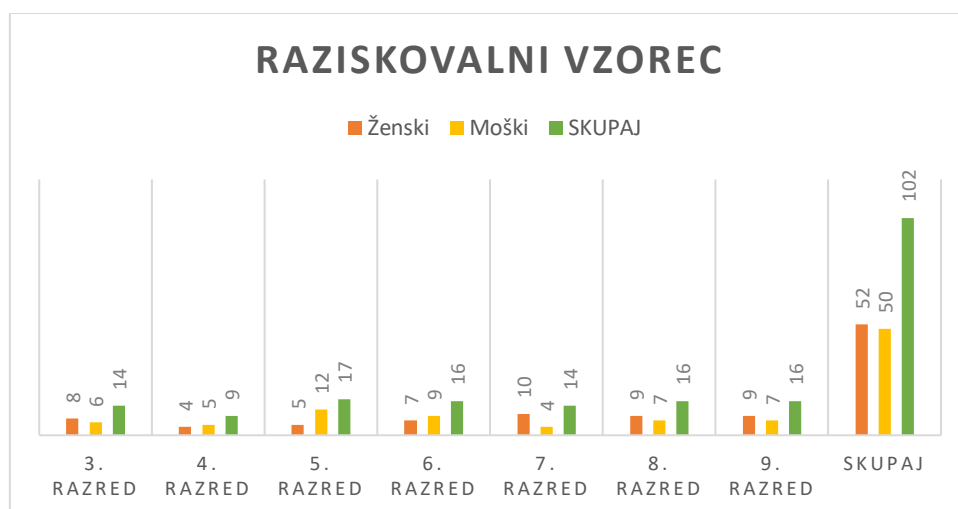
Pri raziskovalni nalogi smo uporabili metodo opazovanja in metodo anketiranja.

Z metodo opazovanja smo preverjali doslednost pozdravljanja učencev. V raziskavi sta sodelovali dve učiteljici (razredna in predmetna učiteljica), ki sta v jutranjih urah s pomočjo opazovalnega lista beležili število pozdravov učencev. Na ta način smo analizirali morebitne razlike v pogostosti pozdravljanja glede na spol in starost učencev.

Z metodo anketiranja smo ugotavljali, kolikšen pomen pozdravljanju pripisujejo učenci Osnovne šole Gustava Šiliha Laporje in kakšne predloge imajo za povečanje doslednosti pozdravljanja. Slednje smo preverili s pomočjo anonimnega anketnega vprašalnika ter tako pridobili odgovore učencev od 3. do 9. razreda. Njihove predloge za povečanje pogostosti pozdravljanja smo združili v kategorije glede na njihovo pomensko podobnost.

3.1.3.1 Raziskovalni vzorec

V naši raziskavi je sodelovalo 102 učencev Osnovne šole Gustava Šiliha Laporje. Vzorec je bil razdeljen glede na razred in spol.

Slika 1: Grafični prikaz udeleženih učencev po razredih.

Iz grafa lahko razberemo, da je sodelovalo 14 tretješolcev (8 deklic in 6 dečkov), 9 četrtošolcev (4 deklice in 5 fantov), 17 petošolcev (5 deklet in 12 fantov), 16 šestošolcev (7 deklet in 9 fantov), 14 sedmošolcev (10 deklet in 4 fantje), 16 osmošolcev in 16 devetošolcev (9 deklet in 7 fantov).

3.1.3.2 Raziskovalni pripomočki

Za izvedbo raziskave smo uporabili opazovalni list, ki je učiteljicama omogočil sistematično beleženje pozdravov učencev v jutranjih urah in anonimni anketni vprašalnik, s katerim smo pridobili odgovore učencev. Pri zbiranju podatkov smo zagotovili anonimnost učencev in učiteljev.

3.1.4 Postopek zbiranja podatkov

S pridobivanjem podatkov smo začeli v mesecu decembru. Pri izvedbi raziskave sta sodelovali dve učiteljici Osnovne šole Gustava Šiliha Laporje – razredna in predmetna učiteljica. V raziskavo smo vključili učiteljici, ki ju vsi učenci dobro poznajo, saj se z njimi srečujejo pri pouku ali v času jutranjega varstva. Učiteljici sta v času njunega jutranjega dežurstva (od 7.20 do 8.00) na hodniku v pritličju šole opazovali učence in beležili pogostost njihovih pozdravov s pomočjo opazovalnega lista.

V istem mesecu smo izvedli anketno raziskavo, v kateri so sodelovali učenci od 3. do 9. razreda. Z anketnim vprašalnikom smo pridobili podatke o pomenu, ki ga pripisujejo pozdravljanju, ter njihove predloge za izboljšanje doslednosti pozdravljanja na šoli.

Zbrane predloge smo skušali v čim večji meri upoštevati in vključiti v naš šolski vsakdan. Učenci razredne stopnje so sodelovali pri ustvarjanju slikovnih gradiv (napisov in piktogramov), ki smo jih razstavili na hodnikih šole, pripravili smo kratek videoopomnik za šolsko televizijo, o pomenu pozdravljanja pa smo se ob pripravljeni PowerPoint predstavitvi pogovarjali tudi na razrednih urah.

Na začetku meseca marca sta učiteljici ponovili opazovanje. Preverili smo, ali so izvedene aktivnosti pripomogle k povečanju pogostosti pozdravljanja na šoli.

3.1.5 Postopek obdelave podatkov

Analizo podatkov smo izvedli s pomočjo programa Microsoft Excel in tako preverjali doslednost pozdravljanja učencev na šoli. Pridobljene podatke smo primerjali glede na starost in spol učencev ter ugotavljali morebitne razlike v pogostosti pozdravljanja. Predloge učencev, ki smo jih pridobili s pomočjo anketnega vprašalnika, smo združevali v vsebinske kategorije glede na njihovo pomensko podobnost.

4 REZULTATI IN RAZPRAVA

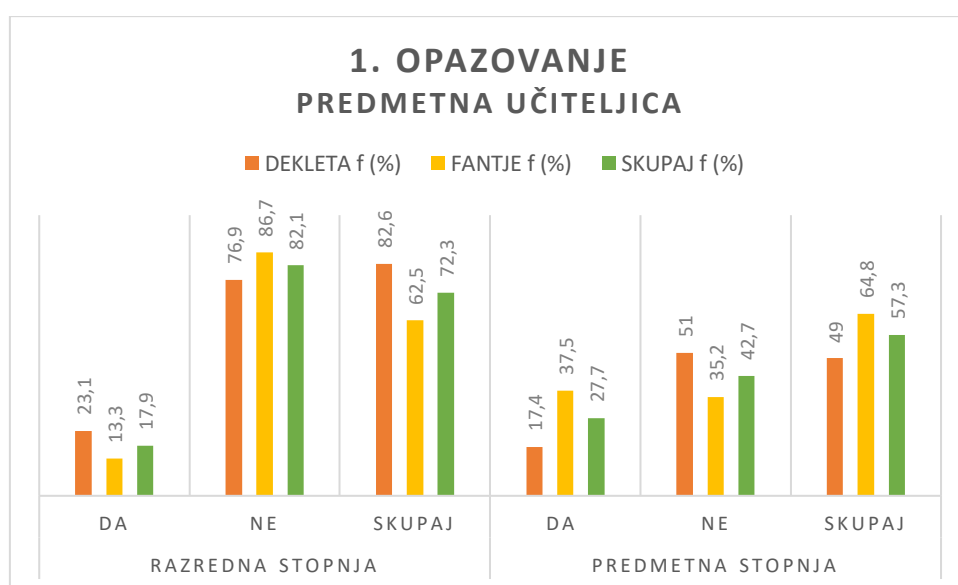
Poglavje je razdeljeno na tri dele. V prvem delu so analizirani rezultati prvega opazovanja učiteljic, ki omogočajo osnovni vpogled v doslednost pozdravljanja na šoli. V drugem delu je analiza odgovorov in predlog učencev, pridobljenih s pomočjo anketnega vprašalnika. V tretjem delu so analizirani rezultati ponovnega opazovanja. Prav tako je preverjeno, ali so izvedene aktivnosti na šoli povečale doslednost pozdravljanja učencev.

Pridobljeni podatki so analizirani glede na celoto učencev. Hkrati so bile iskane morebitne razlike glede na starost in spol. Rezultati so predstavljeni v grafih.

4.1 Prvo opazovanje učiteljic

4.1.1 Učiteljica 1 (predmetna učiteljica)

Datum opazovanja: 12. 12. 2024

Slika 2: Analiza rezultatov prvega opazovanja predmetne učiteljice.

Analiza rezultatov glede na celoto učencev

Iz grafa lahko razberemo, da manj kot polovica učencev (42,7 %) pozdravi predmetno učiteljico, medtem ko jih nekaj več kot polovica (57,3 %) učiteljice ne pozdravi. Večji del učencev ob srečanju torej ne pozdravi učiteljice.

Analiza rezultatov glede na razlike v starosti

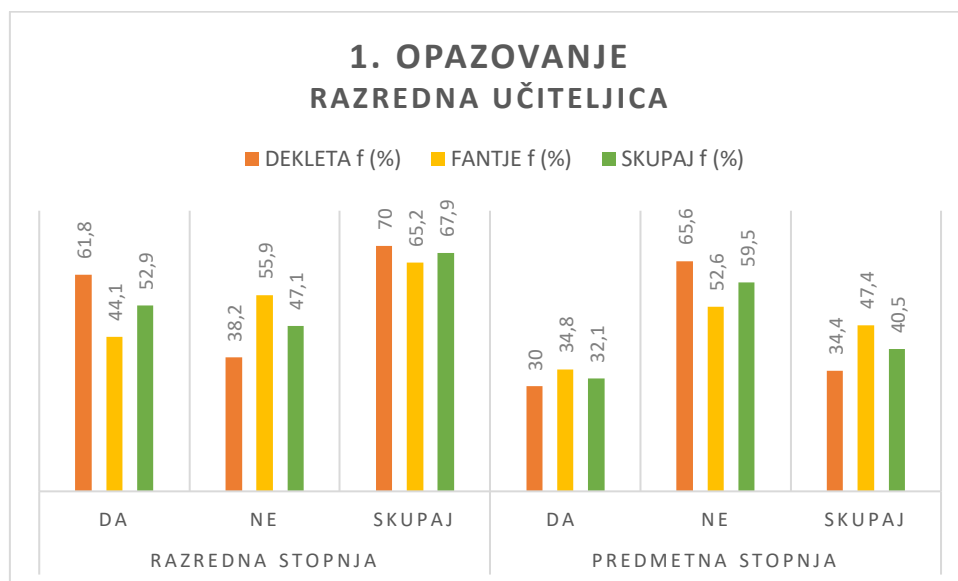
Ugotovili smo, da obstajajo pomembne razlike glede na starost učencev. Na razredni stopnji je predmetno učiteljico pozdravilo le 17,9 % učencev, medtem ko je 82,1 % učencev ni pozdravilo. Na predmetni stopnji je predmetno učiteljico pozdravilo 72,3 % učencev, 27,7 % pa je ni pozdravilo. Učenci predmetne stopnje torej učiteljico pozdravljajo nekoliko pogosteje kot učenci razredne stopnje.

Analiza rezultatov glede na razlike v spolu

Rezultati so pokazali opazno razliko med spoloma. Dekleta pozdravijo predmetno učiteljico v 51,0 % primerov, fantje pa v 35,2 % primerov. Ugotovili smo, da dekleta pozdravljajo pogosteje kot fantje.

4.1.2 Učiteljica 2 (razredna učiteljica)

Datum opazovanja: 10. 12. 2024

Slika 3: Analiza rezultatov prvega opazovanja razredne učiteljice.

Analiza rezultatov glede na celoto učencev

Iz grafa je razvidno, da več kot polovica učencev (59,5 %) ob prihodu v šolo pozdravi razredno učiteljico, medtem ko jih 40,5 % tega ne stori.

Analiza rezultatov glede na razlike v starosti

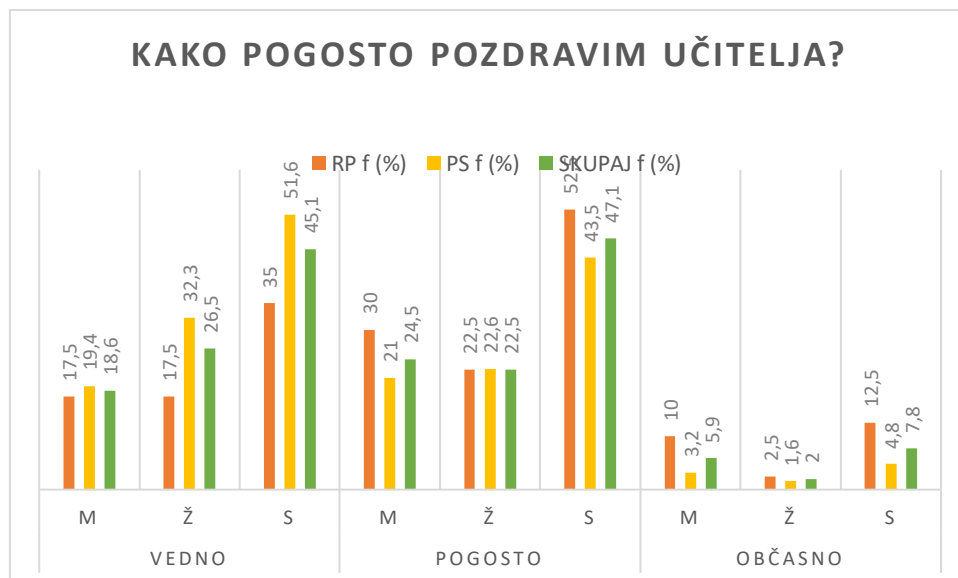
Rezultati kažejo, da obstajajo razlike med učenci razredne in predmetne stopnje. Na razredni stopnji je učiteljico pozdravilo 52,9 % učencev, medtem ko je 47,1 % učencev ni pozdravilo. Na predmetni stopnji je bilo pozdravov več, saj je učiteljico pozdravilo 67,9 % učencev, 32,1 % pa je ni pozdravilo. Ugotovili smo torej, da so učenci predmetne stopnje pogosteje pozdravljali učiteljico kot učenci razredne stopnje.

Analiza rezultatov glede na razlike v spolu

Rezultati kažejo manjše razlike med spoloma. Dekleta so učiteljico pozdravila v 65,6 % primerov, fantje pa v 52,6 % primerov. Ugotovili smo, da so dekleta učiteljico pogosteje pozdravila, vendar razlika ni pomembno velika.

4.2 Analiza rezultatov anketnega vprašalnika

4.2.1 1. vprašanje: Učitelja pozdravim:

Slika 4: Analiza odgovorov na prvo vprašanje.

Analiza rezultatov glede na celoto učencev

Iz grafa je razvidno, da večina učencev meni, da učitelje dosledno pozdravljajo, saj je 47,1 % učencev odgovorilo s *pogosto*, 45,1 % pa z *vedno*. Le 7,8 % učencev je odgovorilo, da učitelje pozdravlja *občasno*, medtem ko nihče ni navedel, da učiteljev *nikoli* ne pozdravi.

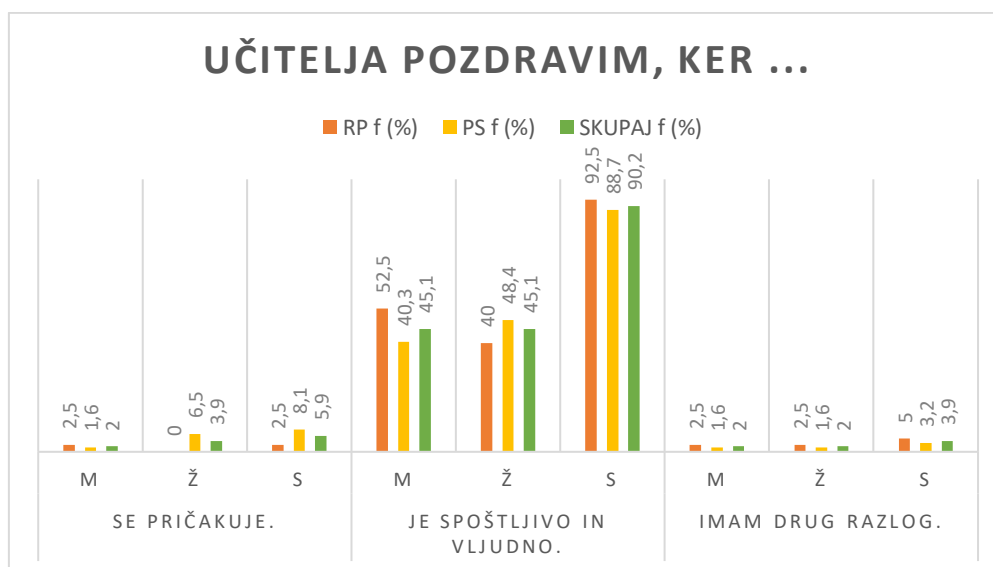
Analiza rezultatov glede na razlike v starosti

Ugotovili smo, da obstajajo razlike med razredno in predmetno stopnjo. Na razredni stopnji je več učencev odgovorilo, da učitelja pozdravijo *pogosto* (52,5 %), medtem ko učenci predmetne stopnje v večji meri odgovarjajo, da *vedno* pozdravijo učitelja (51,6 %). Ugotavljamo torej, da se s starostjo povečuje doslednost pozdravljanja učiteljev.

Analiza rezultatov glede na razlike v spolu

Analiza rezultatov kaže razlike med spoloma, čeprav te niso izrazito velike. Dekleta so pogosteje odgovarjala z *vedno* (26,5 %), medtem ko je večji delež fantov izbral odgovor *pogosto* (24,5 %). Ugotavljamo, da so dekleta nekoliko bolj dosledna pri pozdravljanju, vendar razlike niso pomembno velike.

4.2.2 2. vprašanje: Učitelja pozdravim, ker ...

Slika 5: Analiza odgovorov na drugo vprašanje.

Analiza rezultatov glede na celoto učencev

Iz grafa lahko razberemo, da večina učencev učitelja pozdravlja iz *spoštovanja in vljudnosti* (90,2 %). Le manjši del učencev (5,9 %) odgovarja, da učitelja pozdravijo, *ker se tako od njih pričakuje*, ali pa navajajo *drug razlog* (3,9 %), na primer: ker je učitelj uradna oseba, da ga razveselijo, ker ga imajo radi ali ker ga srečajo.

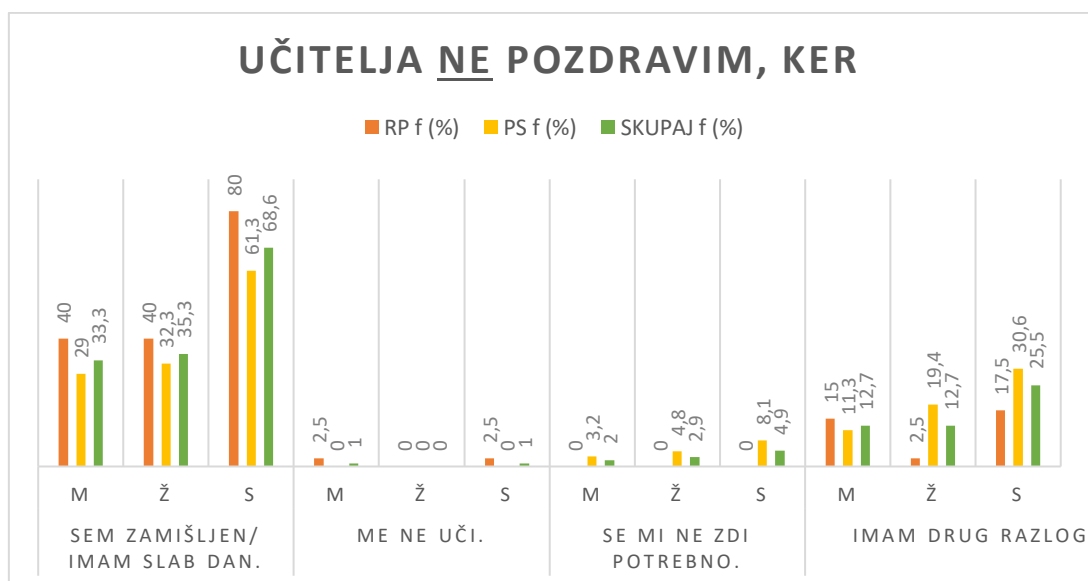
Analiza rezultatov glede na razlike v starosti

Ugotovili smo, da s starostjo učencev ne prihaja do pomembnih sprememb v razlogih za pozdravljanje učiteljev. Tako na razredni kot tudi na predmetni stopnji sta primarna razloga za pozdravljanje *spoštovanje in vljudnost*.

Analiza rezultatov glede na razlike v spolu

Tudi razlike med spoloma niso izrazite.

4.2.3 3. vprašanje: Učitelja ne pozdravim, ker

Slika 6: Analiza odgovorov na tretje vprašanje.

Analiza rezultatov glede na celoto učencev

Iz grafa je razvidno, da je najpogostejši razlog za manj dosledno pozdravljanje učiteljev *zamišljenost* učencev ali *slab dan* (68,6 %). Nekoliko manj pogosto so učenci navajali še *druge razloge* (25, 5 %), na primer: ne želijo motiti učitelja pri pogovoru z drugimi, se jim mudi, so jezni, učitelja so spregledali ali pa na pozdrav pozabijo. Ugotavljamo torej, da sta glavna razloga za nedosledno pozdravljanje *zamišljenost* ali *slabo počutje*, le v manjši meri prepričanje, da *pozdrav ni potreben* ali ker jih *učitelj ne bi poučeval*.

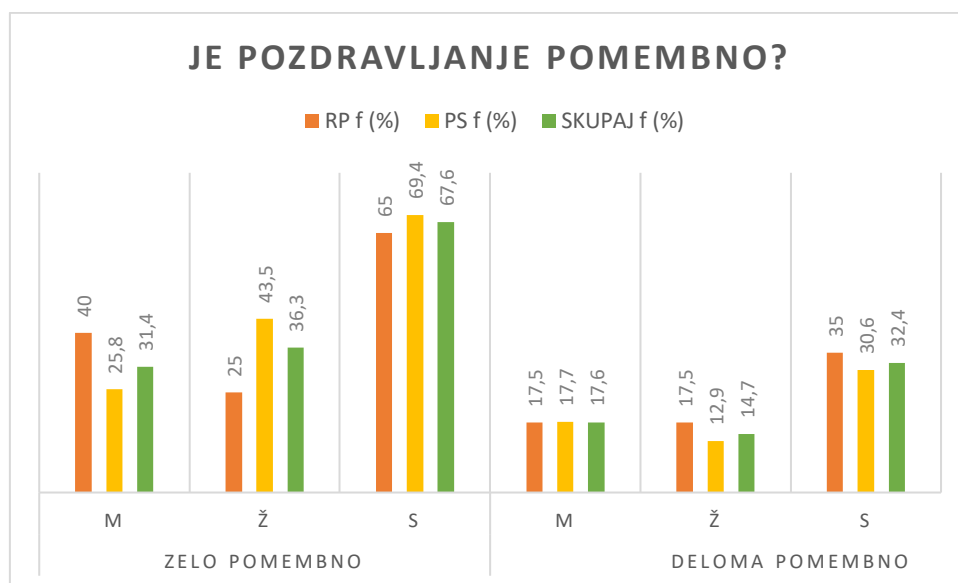
Analiza rezultatov glede na razlike v starosti

Rezultati kažejo na nekaj razlik med razredno in predmetno stopnjo, vendar te niso izrazite. Na razredni stopnji je 80 % učencev navedlo, da učitelja ne pozdravijo, ker so zamišljeni ali imajo slab dan. Učenci predmetne stopnje v največji meri navajajo enak razlog za manj dosledno pozdravljanje, vendar pogosteje navajajo tudi druge razloge (30 %), ki smo jih našli zgoraj.

Analiza rezultatov glede na razlike v spolu

Rezultati kažejo, da so vzroki za manj dosledno pozdravljanje podobni pri obeh spolih. Razlike niso izrazite.

4.2.4 4. vprašanje: Ali je pozdravljanje pomembno?

Slika 7: Analiza odgovorov na četrto vprašanje.

Analiza rezultatov glede na celoto učencev

Iz grafa lahko razberemo, da večina učencev (67,6 %) meni, da je pozdravljanje zelo pomembno, medtem ko 32,4 % učencev meni, da je deloma pomembno. Nihče od učencev ne meni, da je pozdravljanje nepomembno.

Analiza rezultatov glede na razlike v starosti

Razlike glede na starost niso izrazite. Sklepamo lahko, da učenci razredne in predmetne stopnje pomen pozdravljanja vrednotijo podobno.

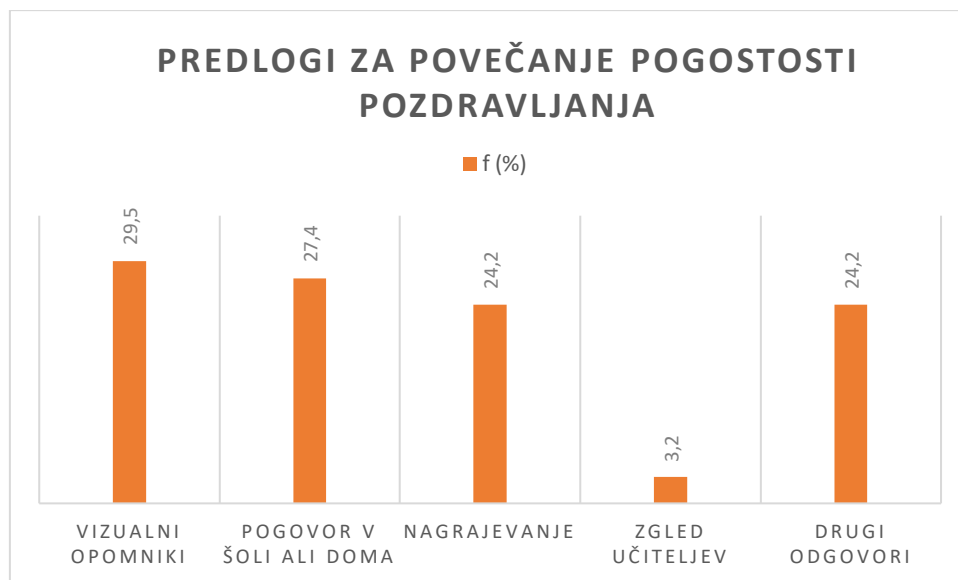
Analiza rezultatov glede na razlike v spolu

Tudi razlike med spoloma niso izrazite. Tako dekleta kot fantje se strinjajo, da je pozdravljanje zelo pomembno.

4.2.5 Predlogi učencev za izboljšanje doslednosti pozdravljanja na šoli

Učencem smo s pomočjo anketnega vprašalnika postavili odprto vprašanje: *Kaj bi po tvojem mnenju spodbudilo učence k pogostejšemu pozdravljanju na šoli?*

Odgovore smo zbrali in jih združili v kategorije glede na njihovo pomensko podobnost. Najpogosteje so se pojavljali predlogi, ki so predstavljeni v spodnjem grafu.

Slika 8: Analiza predlogov učencev za izboljšanje doslednosti pozdravljanja.

Iz grafa je razvidno, da je bil najpogostejši predlog učencev za izboljšanje doslednosti pozdravljanja na šoli uporaba *vizualnih opomnikov* (29,5 %). Učenci menijo, da bi jih k pozdravljanju spodbudili plakati, napisi, piktogrami v šolskih prostorih ali na šolskem televizorju.

Drugi najpogostejši predlog učencev (27,4 %) je bil *pogovor o pomenu pozdravljanja v šoli in doma*. Učenci menijo, da bi bilo smiselno vključiti tematiko bontona v razredne ure in jutranje kroge ali pa organizirati delavnice o pomenu vljudnosti in lepega vedenja.

Skoraj četrtina (24,2 %) odgovorov učencev izpostavlja pomen motivacijskih dejavnikov in nagrad. Po njihovem mnenju bi jih manjše nagrade, kot so sladkarije, manj domačih nalog, več prostega časa ali dodeljevanje ocen, spodbudile k večji doslednosti pozdravljanja.

Manjši delež učencev (3,2 %) meni, da bi lahko k doslednejšemu pozdravljanju prispevali učitelji z lastnim zgledom. Na podlagi teoretičnih spoznanj lahko trdimo, da ima vzor odraslih vsekakor velik pomen na vedenje otrok.

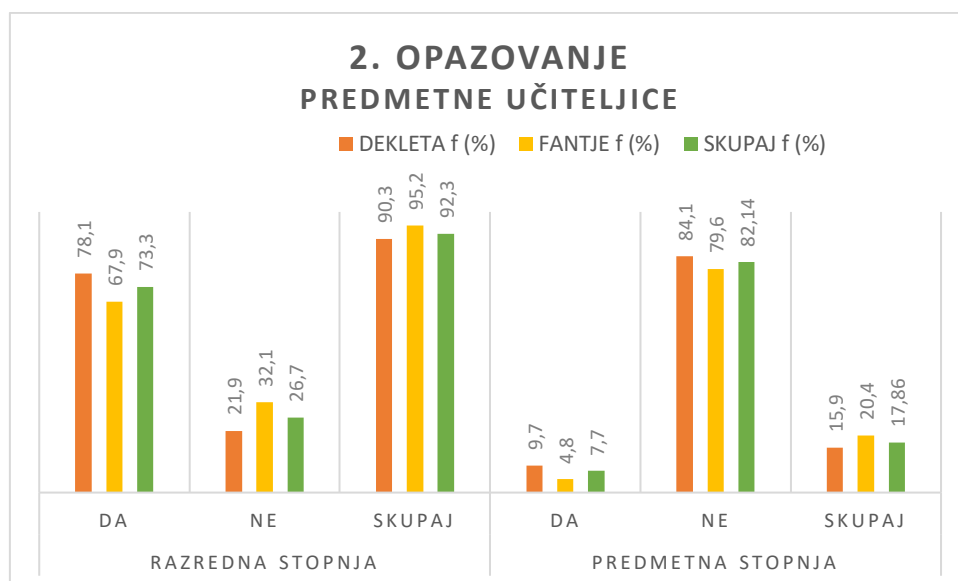
Poleg naštetih predlogov je precej velik delež odgovorov (24,2 %) izpostavljalo še druge, individualne odgovore, ki niso bili vključeni v zgornje kategorije, ali pa je bilo vprašanje s strani učencev neustrezno razumljeno.

4.3 Drugo opazovanje učiteljic

Zbrane predloge, predstavljene v *poglavju 4.2.5*, smo vključili v šolski vsakdan. Na razrednih urah so učitelji z učenci razpravljali o pomenu pozdravljanja, po šolskih hodnikih smo namestili vizualne opomnike, učitelji pa so s svojim zgledom dodatno spodbujali učence k doslednejšemu pozdravljanju. Po dveh mesecih smo ponovno preverili doslednost pozdravljanja. Za primerljivost rezultatov sta pozdrave šteli isti učiteljici, ob enakem času in na istem mestu kot pri prvem opazovanju.

4.3.1 Učiteljica 1 (predmetna učiteljica)

Datum opazovanja: 6. 3. 2025

Slika 9: Analiza rezultatov drugega opazovanja predmetne učiteljice.

Analiza rezultatov glede na celoto učencev

Iz grafa je razvidno, da se je pogostost pozdravljanja povečala v primerjavi s prvim opazovanjem. Skupno je učiteljico pozdravilo 82,1 % učencev, medtem ko je 17,9 % učencev ni pozdravilo.

Analiza rezultatov glede na razlike v starosti

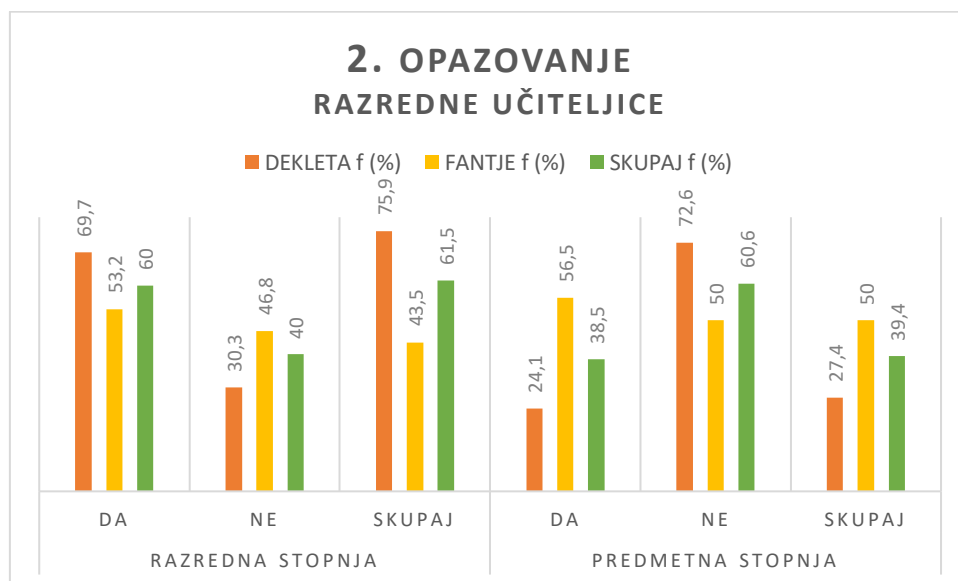
Tudi tokrat so učenci predmetne stopnje učiteljico pozdravljali pogosteje kot učenci razredne stopnje. Na razredni stopnji je učiteljico pozdravilo 73,3 % učencev, na predmetni stopnji pa kar 92,3 % učencev. V obeh skupinah se je doslednost pozdravljanja povečala glede na prvo opazovanje.

Analiza rezultatov glede na razlike v spolu

Razlika med spoloma je še vedno prisotna, vendar je manjša kot pri prvem opazovanju. Dekleta so učiteljico pozdravila v 84,1 % primerov, fantje pa v 79,6 %. Dekleta še vedno nekoliko pogosteje pozdravljajo učiteljico, vendar so fantje pokazali večjo doslednost pri pozdravljanju v primerjavi s prvim opazovanjem.

4.3.2 Učiteljica 2 (razredna učiteljica)

Datum opazovanja: 3. 3. 2025

Slika 10: Analiza rezultatov drugega opazovanja predmetne učiteljice.

Analiza rezultatov glede na celoto učencev

Iz grafa je razvidno, da je več kot polovica učencev (60,6 %) pozdravila razredno učiteljico, medtem ko je 39,4 % učencev ni pozdravilo. Tudi tokrat je opazen napredek, saj je bila stopnja pozdravljanja pri prvem opazovanju nižja.

Analiza rezultatov glede na razlike v starosti

Kot pri prvem opazovanju rezultati kažejo podobno: učenci predmetne stopnje so učiteljico pozdravljali nekoliko pogosteje kot učenci razredne stopnje, vendar razlika ni izrazita. Na razredni stopnji je učiteljico pozdravilo 60 % učencev, na predmetni stopnji pa 61,5 % učencev.

4.3.3 Analiza rezultatov glede na razlike v spolu

Rezultati kažejo, da so razlike med spoloma prisotne. Dekleta so učiteljico pozdravila v 72,6 % primerov, fantje v 50 % primerov. Dekleta so pri pozdravljanju bolj dosledna kot fantje.

4.4 Razprava

V naši raziskavi smo se spraševali, ali učenci Gustava Šiliha Laporje učitelje dosledno pozdravljajo, hkrati pa nas je zanimalo, ali obstajajo razlike glede na starost in spol. V raziskavo smo vključili učence in dve učiteljici, da bi pridobili bolj poglobljene odgovore na naša raziskovalna vprašanja in preverili zastavljene hipoteze. S pomočjo pridobljenih odgovorov in predlogov smo želeli prispevati k povečanju pogostosti pozdravljanja ter s tem k dodatnemu izboljšanju šolske klime.

Menimo, da so odnosi med učitelji in učenci na Osnovni šoli Gustava Šiliha Laporje pozitivni, šolska klima pa je spodbudna in sproščena, zato smo v **hipotezi 1** predvideli, da bo več kot polovica učencev dosledno pozdravila učitelje.

Na podlagi pridobljenih rezultatov opazovanja učiteljic smo ugotovili, da je predmetno učiteljico pozdravilo manj kot polovica učencev (42,7 %), medtem ko so razredno učiteljico pozdravljali nekoliko pogosteje (59,5 %). Rezultati so nas nekoliko presenetili, saj skoraj polovica učencev Osnovne šole Gustava Šiliha Laporje v mesecu decembru še ni bilo doslednih pri pozdravljanju.

Analiza anketnih vprašalnikov je pokazala, da učenci pozdravljanju kljub temu pripisujejo velik pomen. Večina učencev (67,6 %) namreč meni, da je pozdravljanje zelo pomembno, in ocenjuje, da učitelje vedno (45,1 %) ali pogosto (47,1 %) pozdravijo. Prav tako se kar 90,2 % učencev strinja, da je pozdravljanje izraz spoštovanja in vljudnosti. Razlike med ugotovitvami bi lahko pojasnili odgovori na tretje vprašanje ankete, ki so jo izpolnjevali učenci. Večina učencev (68,6 %) je namreč odgovorila, da učiteljev ne pozdravijo, ker so zamišljeni ali imajo slab dan. Navedli so tudi druge razloge, na primer da jih spregledajo ali pa jih preprosto ne želijo motiti.

Našo prvo hipotezo lahko torej zgolj **delno potrdimo**. Naša spoznanja se ujemajo s spoznanji Simone Lečnik Očko, ki je v intervjuju za RTV Slovenija (2020) izpostavila upad upoštevanja pravil bontona v šolah, vendar menimo, da lahko z vključevanjem vizualnih opomnikov, pogovora, zgleda učiteljev in drugih predlaganih dejavnosti učencev v naš šolski vsakdan nadgradimo poznavanje bontona in povečamo doslednost pozdravljanja na naši šoli.

Psiholog Kristjan Musek Lešnik (2020) je v spletnem članku zapisal, da se s starostjo razvija odgovornost in zavedanje o svojih dolžnostih, zato smo se odločili raziskati razlike v pozdravljanju med učenci predmetne in razredne stopnje. V **hipotezi 2** smo predvidevali, da bodo učenci predmetne stopnje pozdravljali pogosteje kot učenci razredne stopnje.

Na podlagi pridobljenih rezultatov opazovanja učiteljic smo ugotovili, da je bila na predmetni stopnji doslednost pozdravljanja pri obeh učiteljicah višja kot na razredni stopnji. Hipotezo 2 smo torej **potrdili**. Predvidevamo, da so starejši učenci bolj ozaveščeni o bontonu in pravilih lepega vedenja, hkrati pa vpliv pripisujemo učiteljem, ki od starejših učencev morda pričakujejo spoštljiv odnos v večji meri.

Poleg starosti smo želeli preveriti še, ali ima spol vpliv na pozdravljanje. Na podlagi lastnih opazovanj in izkušenj smo v **hipotezi 3** predvidevali, da bodo dekleta učitelje pozdravljala pogosteje od fantov. Ugotovili smo, da so dekleta učiteljici dosledneje pozdravljala kot fantje, kar **potrjuje** našo hipotezo. Menimo, da lahko razliko pripišemo vzgoji in nekaterim družbenim pričakovanjem, ki dekleta pogosteje spodbujajo k upoštevanju bontona in spoštljivemu vedenju.

V zadnjem delu raziskave smo se spraševali, ali lahko z dejavnostmi za povečanje pogostosti pozdravljanja, ki so jih predlagali učenci, izboljšamo doslednost pozdravljanja pri učencih Osnovne šole Gustava Šiliha Laporje. V **hipotezi 4** smo predpostavili, da nam bo to uspelo.

Na podlagi zbranih predlogov smo s pomočjo učencev razredne stopnje pripravili vizualne opomnike – piktograme, napise in risbice, ki smo jih nalepili po šoli, da bi jih opazilo čim več učencev. Posneli smo tudi kratek film, ki bi učence spodbudil k pozdravljanju, in pripravili zanimivo PowerPoint predstavitev, ki so jo učitelji predstavili učencem na razrednih urah. K pozdravljanju so učitelji spodbujali z večkratnimi pogovori o vljudnosti in bontonu ter s svojim zgledom.

Hipotezo 4 lahko **potrdimo**, saj smo na podlagi rezultatov drugega opazovanja ugotovili, da se je doslednost pozdravljanja učiteljic nekoliko povečala. Predmetno učiteljico je pri drugem opazovanju pozdravilo 82,1 % učencev, razredno učiteljico pa 60,6 %. Razlike glede na starost in spol so še vedno prisotne, vendar še manj izrazite kot pri prvem opazovanju. Dokazali smo torej, da je z vključevanjem predlaganih dejavnosti v naš šolski vsakdan mogoče spodbujati pozitivno in spoštljivo vedenje med učenci in učitelji.

5 ZAKLJUČEK

V teoretičnem delu smo spoznali, da lahko pozdravljanje in upoštevanje drugih pravil bontona pomembno vplivata na razvoj pozitivne šolske klime. Vse več učiteljev opaža, da poznavanje pravil lepega vedenja pri učencih upada. Z našo raziskavo smo želeli preveriti, ali to velja tudi za učence Osnovne šole Gustava Šiliha Laporje, pri čemer smo se osredotočili predvsem na doslednost učencev pri pozdravljanju učiteljev. Naša spoznanja smo želeli dodatno poglobiti in preučiti, ali obstajajo razlike glede na spol in starost učencev.

Prvo hipotezo, s katero smo predpostavili, da več kot polovica učencev Osnovne šole Gustava Šiliha Laporje dosledno pozdravlja učitelje, smo lahko le delno potrdili. S pomočjo opazovanja učiteljic smo ugotovili, da učenci niso vedno dosledni pri pozdravljanju. Kljub temu večina učencev pozdravljanju pripisuje zelo pomembno vlogo in meni, da je to znak vljudnosti in spoštovanja učiteljev.

Drugo hipotezo, s katero smo predpostavili, da bodo pri pozdravljanju bolj dosledni učenci predmetne stopnje, smo potrdili. Ugotovili smo, da so starejši učenci bolj seznanjeni s pravili lepega vedenja, saj so obe učiteljici pozdravljali v večji meri.

Tudi tretjo hipotezo, ki je predpostavljala, da bodo dekleta učitelje pozdravljala pogosteje od fantov, smo potrdili. Čeprav so bile razlike manj izrazite, smo ugotovili, da so dekleta pri pozdravljanju bolj dosledna od fantov.

Najpomembnejša ugotovitev raziskave je, da lahko z vizualnimi opomniki, pogovori in zgledom odraslih povečamo doslednost pozdravljanja pri učencih. V četrti hipotezi smo predpostavili, da bomo z vključevanjem dejavnosti, ki so jih predlagali učenci s pomočjo anketnega vprašalnika, v našem šolskem vsakdanu povečali doslednost pozdravljanja učiteljev. Pri drugem opazovanju učiteljic smo ugotovili, da več kot polovica učencev naše šole pozdravlja učitelje, s čimer smo potrdili našo hipotezo.

Menimo, da je bila raziskovalna naloga uspešno izvedena. Dokazali smo, da vsak pozdrav šteje in pomembno vpliva na sproščene medsebojne odnose in pozitivno šolsko klimo. Seveda bi lahko raziskavo še poglobili in opazovanje doslednosti pozdravljanja izvedli večkrat v šolskem letu. V raziskavo bi lahko vključili več učiteljev in učiteljic, morda tudi druge zaposlene na šoli. Prav tako bi lahko preučevali vpliv šolskega prostora na doslednost pozdravljanja ter preverjali poznavanje in uporabo drugih oblik lepega vedenja pri učencih.

Na podlagi ugotovitev naše raziskave predlagamo, da tematiko bontona pogosteje obravnavamo pri razrednih urah. Menimo, da bi bilo na to temo smiselno organizirati zabavne delavnice ali pripraviti likovni in literarni natečaj na šolski ravni. Prav tako se nam zdi pomembno, da vsako leto obeležimo svetovni dan pozdravljanja (11. novembra) in na ta dan spodbudimo učence k sodelovanju v izzivu »Pozdravi deset učiteljev.«

Verjamemo, da lahko s preprostimi koraki prispevamo k prijaznejšemu in spoštljivejšemu šolskemu okolju, kjer bo pozdrav del naše vsakodneвне komunikacije. Ne pozabite – vsak pozdrav šteje!

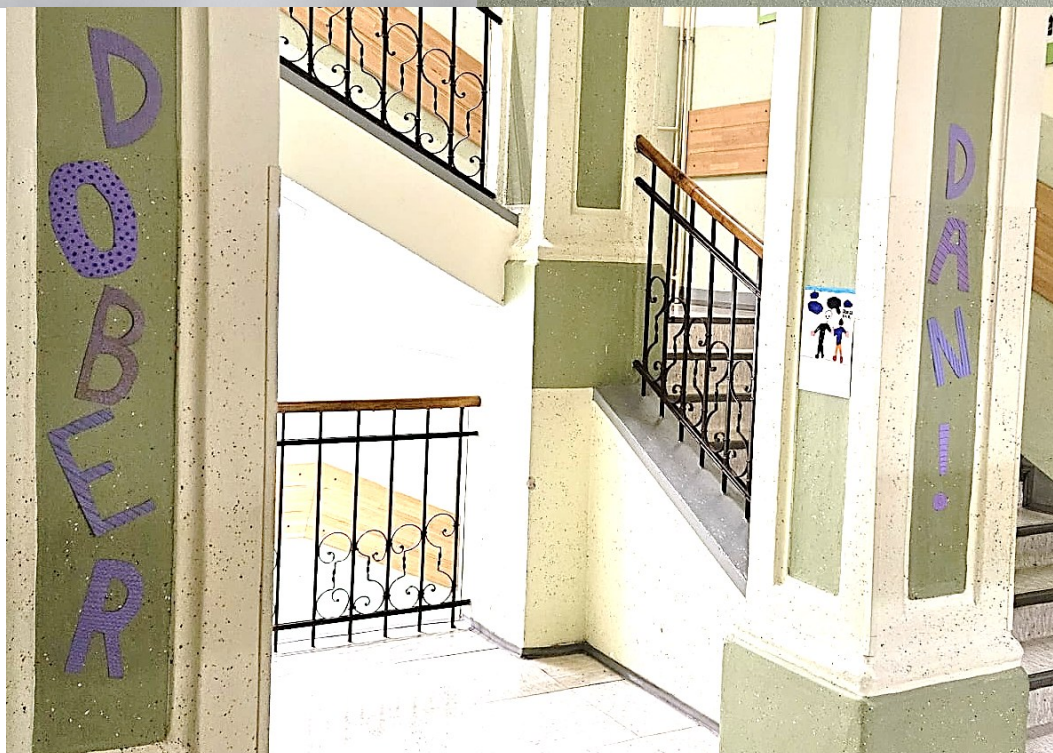
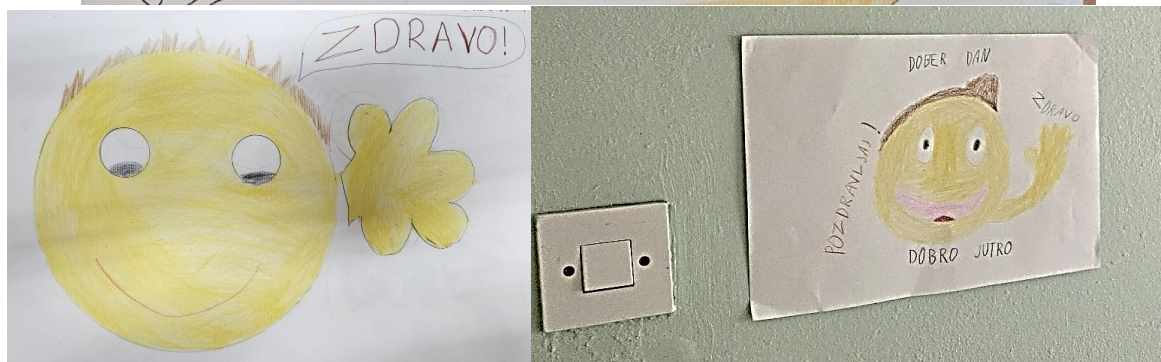
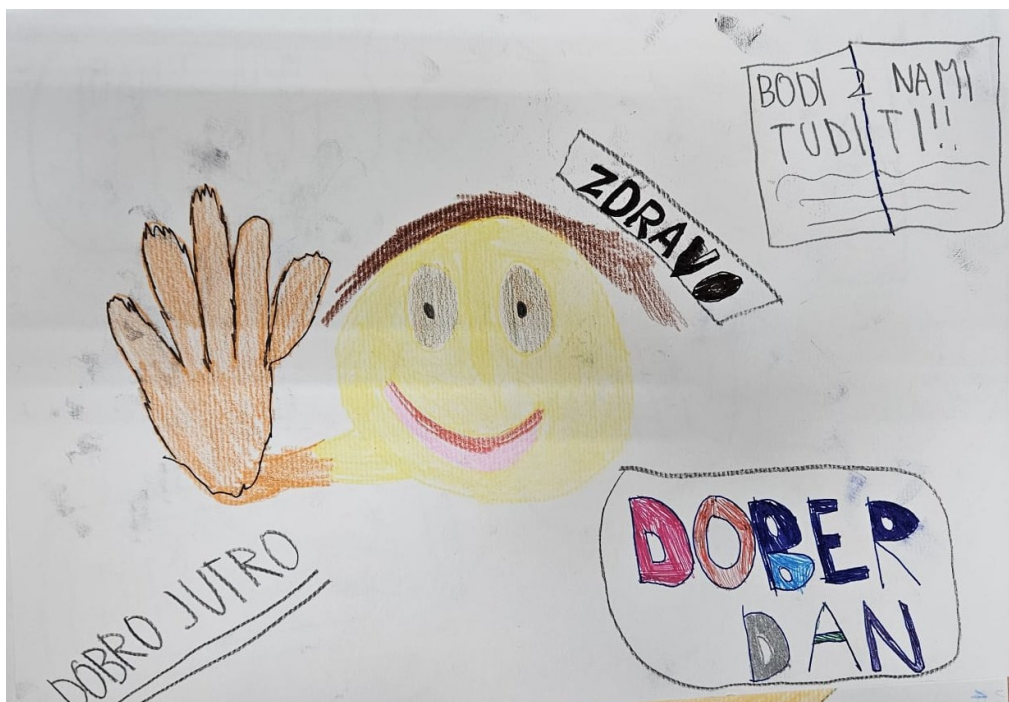
6 VIRI IN LITERATURA

- Dvojezična srednja šola Lendava. (2024). *Bonton v šoli*. Pridobljeno s Dvojezična srednja šola Lendava: <https://www.dssl.si/wp-content/documents/Bonton-v-soli-2024-lekt.pdf>.
- Ganna Mahmoud, D., Tawitian, E. in Zupančič, M. (2014). *Jaz, midva, mi 7: Učbenik za domovinsko in državljansko kulturo in etiko v 7. razredu osnovne šole*. Ljubljana: Rokus Klett.
- Kern, A. N. (b. d.). *Bonton*. Pridobljeno s Osnovna šola Preserje pri Radomljah: <https://os-preserjeradomlje.splet.arnes.si/files/2010/10/BONTON.pdf>.
- Kranjc, T. (2019). Šolska kultura in klima – 1. del. *Vzgoja in izobraževanje*, 50(1), 5–11. Zavod Republike Slovenije za šolstvo. Pridobljeno s <https://doi.org/10.59132/viz/2019/1/5-11>.
- Küntzel, K. (2012). *Bonton za fante in punce*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Musek Lešnik, K. (2020). *Odgovornost – Kaj lahko predam mojim otrokom in učencem?* Pridobljeno 5. 11. 2024 s <https://www.abced.si/post/odgovornost-kaj-lahko-predam-mojim-otrokom-in-u%C4%8Dencem>.
- OŠ Gustava Šiliha Laporje. (2017). *Vzgojni načrt OŠ Gustava Šiliha Laporje*. Pridobljeno s OŠ Gustava Šiliha Laporje: <https://solalaporje.splet.arnes.si/files/2017/10/007-1-2017-3-Vzgojni-nacrt-1-10-2017.pdf>
- OŠ Gustava Šiliha Laporje. (2019). *Pravila šolskega reda v OŠ Gustava Šiliha Laporje*. OŠ Gustava Šiliha Laporje: <https://www.os-laporje.si/files/2024/09/Pravila-solskega-reda-2024.pdf>
- Pozdravljanje. (b. d.) Na Portal OSV. Pridobljeno 20. 10. 2024 s <https://www.portalosv.si/funkcionalna-pismenost/medosebno-sporazumevanje/pozdravljanje/>.
- RTV Slovenija. (9. marec 2021). *Dobro jutro – Bonton v šoli* [Video datoteka]. Pridobljeno 10. 10. 2024 s <https://365.rtvsl.si/arhiv/dobro-jutro/174759432>.
- Schneider-Flaig, S. (2011). *Veliki novi bonton: primerno vedenje za vsako priložnost*. Ljubljana: Mladinska knjiga.

7 PRILOGE

Priloga A: Primeri nekaterih vizualnih opomnikov, razstavljenih po šolah

Priloga B: PowerPoint predstavitev za pogovor o pomenu pozdravljanja na razrednih urah

DOBER DAN, UČITELJICA!

RAZISKOVALNA NALOGA

AUTORICI: ZOYA CVAHTE IN BRINA MIŠIČ

Raziskovalni vzorec

Razred	Ženski	Moški	SKUPAJ
3. razred	8	6	14
4. razred	4	5	9
5. razred	5	12	17
6. razred	7	9	16
7. razred	10	4	14
8. razred	9	7	16
9. razred	9	7	16
Skupaj	52	50	102

ODGOVORE SMO PRIDOBILI S POMOČJO ANKETNEGA VPRAŠALNIKA.

Sodelovalo je 102 učencev, od tega 40 učencev razredne stopnje (3., 4., 5. r.) in 62 učencev predmetne stopnje (6., 7., 8., 9. r.).

KAKO POGOSTO POZDRAVLJAŠ UČITELJE?

Ugotovili sva, da je **največ** učencev **razredne stopnje** odgovorilo s **pogosto**.

Učenci **predmetne stopnje** so največkrat odgovorili z **vedno**.

Skupaj so največkrat odgovarjali s **pogosto**.

ZAKAJ NE POZDRAVIŠ UČITELJEV?

Učenci ne pozdravijo učiteljev, ker so zanižani ali imajo slab dan.

Učitelja ne pozdravim, ker ...

Učenci prav tako ne pozdravijo, kadar ne želijo zmotiti učitelja pri pogovoru z drugimi, se jim mudi ali pa pozabijo.

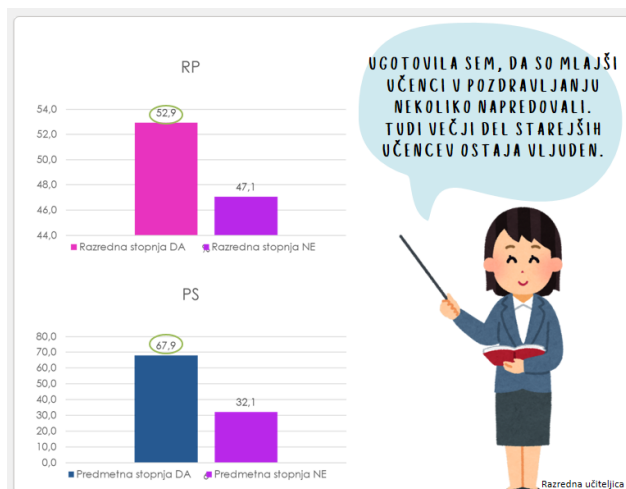
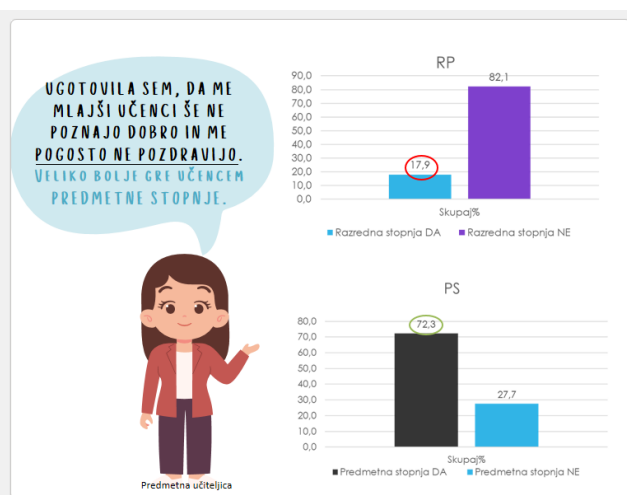
JE POZDRAVLJANJE POMEMBNO?

Pozdravljanje je zelo pomembno, s tem se strinja večina učencev.

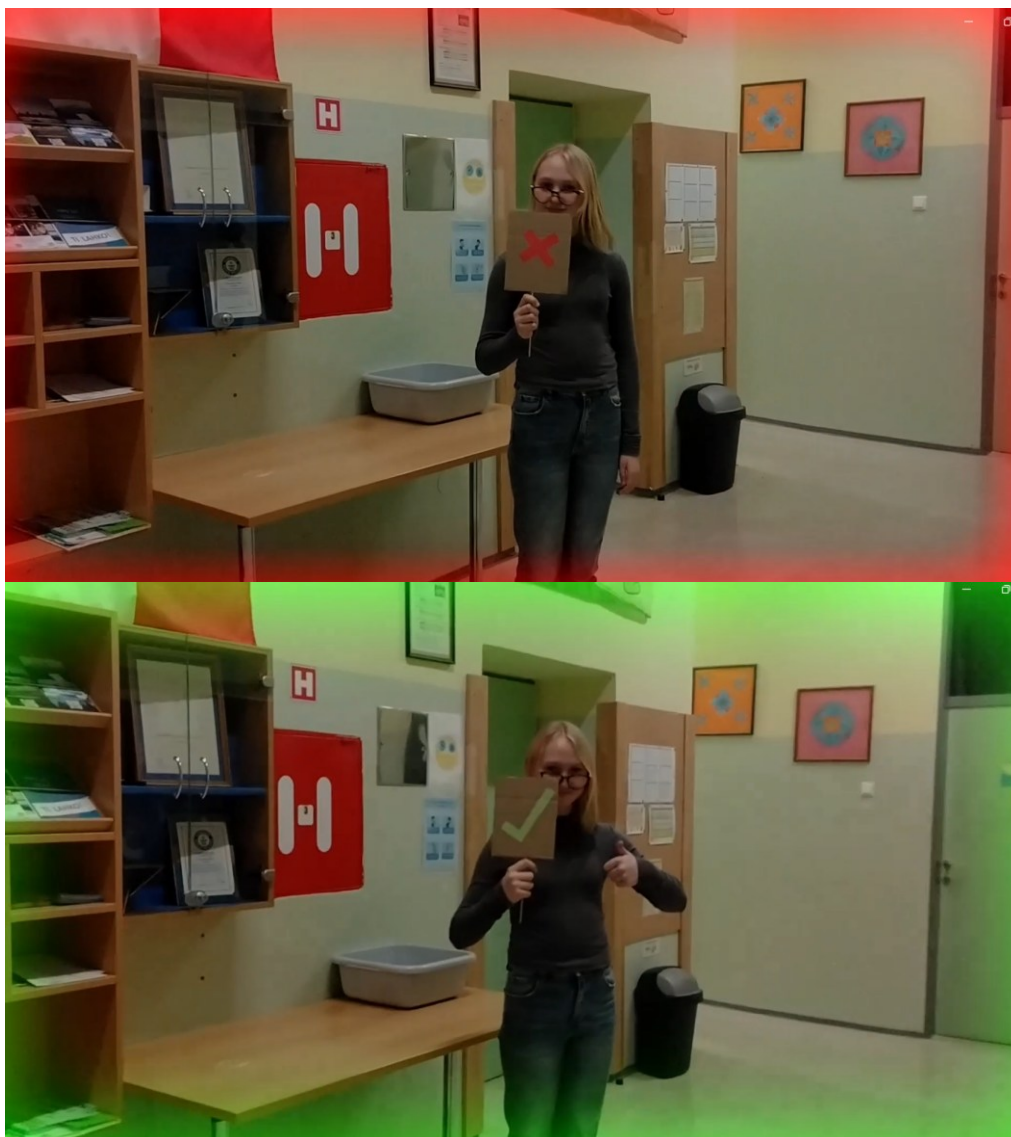
KAKO ŠE POVEČATI POGOSTOST POZDRAVLJANJA NA ŠOLI?

VAŠ NABOR IDEJ:

- PIKTOGRAMI PO ŠOLI
- POGOVOR PRI RAZREDNI URI
- ZABAVNI OPOMNIKI NA ŠOLSKEM TV
- NAGRADE
- POGOVOR DOMA
- ZANIMIVI PLAKATI PO ŠOLI

Priloga C: Videoposnetek, predvajan na šolskem televizorju

Priloga Č: Podroben prikaz rezultatov v tabelah

Tabela 1: Prvo opazovanje predmetne učiteljice.

		RAZREDNA STOPNJA			PREDMETNA STOPNJA			SKUPAJ		
		DA	NE	SKUPAJ	DA	NE	SKUPAJ	DA	NE	SKUPAJ
DEKLETA	f	6	20	26	19	4	23	25	24	49
	f (%)	23,1	76,9	100,0	82,6	17,4	100,0	51,0	49,0	100,0
FANTJE	f	4	26	30	15	9	24	19	35	54
	f (%)	13,3	86,7	100,0	62,5	37,5	100	35,2	64,8	100,0
SKUPAJ	f	10	46	56	34	13	47	44	59	103
	f (%)	17,9	82,1	100,0	72,3	27,7	100,0	42,7	57,3	100,0

Tabela 2: Prvo opazovanje razredne učiteljice.

		RAZREDNA STOPNJA			PREDMETNA STOPNJA			SKUPAJ		
		DA	NE	SKUPAJ	DA	NE	SKUPAJ	DA	NE	SKUPAJ
DEKLETA	f	21	13	34	21	9	30	42	22	64
	f (%)	61,8	38,2	100,0	70,0	30,0	100,0	65,6	34,4	100,0
FANTJE	f	15	19	34	15	8	23	30	27	57
	f (%)	44,1	55,9	100,0	65,2	34,8	100,0	52,6	47,4	100,0
SKUPAJ	f	36	32	68	36	17	53	72	49	121
	f (%)	52,9	47,1	100,0	67,9	32,1	100,0	59,5	40,5	100,0

Tabela 3: Rezultati odgovorov na prvo vprašanje.

		VEDNO			POGOSTO			OBČASNO			NIKOLI			SKUPAJ
		M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	S
RP	f	7	7	14	12	9	21	4	1	5	0	0	0	40
	f (%)	17,5	17,5	35	30	22,5	52,5	10	2,5	12,5	0	0	0	100
PS	f	12	20	32	13	14	27	2	1	3	0	0	0	62
	f (%)	19,4	32,3	51,6	21,0	22,6	43,5	3,2	1,6	4,8	0,0	0,0	0,0	100,0
SKUPAJ	f	19	27	46	25	23	48	6	2	8	0	0	0	102
	f (%)	18,6	26,5	45,1	24,5	22,5	47,1	5,9	2,0	7,8	0,0	0,0	0,0	100,0

Tabela 4: Rezultati odgovorov na drugo vprašanje.

		SE PRIČAKUJE			JE SPOŠTLJIVO IN V LJUDNO			DRUG RAZLOG			
		M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	Skupaj
RP	f	1	0	1	21	16	37	1	1	2	40
	f (%)	2,5	0	2,5	52,5	40	92,5	2,5	2,5	5	100
PS	f	1	4	5	25	30	55	1	1	2	62
	f (%)	1,6	6,5	8,1	40,3	48,4	88,7	1,6	1,6	3,2	100
SKUPAJ	f	2	4	6	46	46	92	2	2	4	102
	f (%)	2	3,9	5,9	45,1	45,1	90,2	2	2	3,9	100

Tabela 5: Rezultati odgovorov na tretje vprašanje.

		SEM ZAMIŠLJEN/ IMAM SLAB DAN			ME NE UČI			SE MI NE ZDI POTREBNO			DRUG RAZLOG			
		M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	S
RP	f	16	16	32	1	0	1	0	0	0	6	1	7	40
	f (%)	40	40	80	2,5	0	2,5	0	0	0	15	2,5	17,5	100
PS	f	18	20	38	0	0	0	2	3	5	7	12	19	62
	f (%)	29	32,3	61,3	0	0	0	3,2	4,8	8,1	11,3	19,4	30,6	100
SKUPAJ	f	34	36	70	1	0	1	2	3	5	13	13	26	102
	f (%)	33,3	35,3	68,6	1	0	1	2	2,9	4,9	12,7	12,7	25,5	100

Tabela 6: Rezultati odgovorov na četrto vprašanje.

		Zelo pomembno			Deloma pomembno			
		M	Ž	S	M	Ž	S	Skupaj
RP	f	16	10	26	7	7	14	40
	f (%)	40	25	65	17,5	17,5	35	100
PS	f	16	27	43	11	8	19	62
	f (%)	25,8	43,5	69,4	17,7	12,9	30,6	100
SKUPAJ	f	32	37	69	18	15	33	102
	f (%)	31,4	36,3	67,6	17,6	14,7	32,4	100

Tabela 7: Kategorizirani odgovori na peto vprašanje.

Najpogostejši odgovori	f	f (%)
Vizualni opomniki	28	29,5
Pogovor v šoli ali doma	26	27,4
Nagrajevanje	15	24,2
Zgled učiteljev	3	3,2
Drugi odgovori	23	24,2
Skupaj	95	100

Tabela 8: Drugo opazovanje predmetne učiteljice.

		RAZREDNA STOPNJA			PREDMETNA STOPNJA			SKUPAJ		
		DA	NE	SKUPAJ	DA	NE	SKUPAJ	DA	NE	SKUPAJ
DEKLETA	f	25	7	32	28	3	31	53	10	63
	f (%)	78,1	21,9	100,0	90,3	9,7	100,0	84,1	15,9	100,0
FANTJE	f	19	9	28	20	1	21	39	10	49
	f (%)	67,9	32,1	100,0	95,2	4,8	100,0	79,6	20,4	100,0
SKUPAJ	f	44	16	60	48	4	52	92	20	112
	f (%)	73,3	26,7	100,0	92,3	7,7	100,0	82,14	17,86	100,00

Tabela 9: Drugo opazovanje razredne učiteljice.

		RAZREDNA STOPNJA			PREDMETNA STOPNJA			SKUPAJ		
		DA	NE	SKUPAJ	DA	NE	SKUPAJ	DA	NE	SKUPAJ
DEKLETA	f	23	10	33	22	7	29	45	17	62
	f (%)	69,7	30,3	100,0	75,9	24,1	100,0	72,6	27,4	100,0
FANTJE	f	25	22	47	10	13	23	35	35	70
	f (%)	53,2	46,8	100,0	43,5	56,5	100,0	50	50	100
SKUPAJ	f	48	32	80	32	20	52	80	52	132
	f (%)	60,0	40,0	100,0	61,5	38,5	100,0	60,6	39,4	100,0